

Racisme

Ik wil beginnen met een gedeelte uit een verhaal uit de bundel:

Anne, van *Herman van Veen* getiteld:

Geloof niet in God, leef als God...ouder testament.

God heeft onwaarschijnlijk lang aan de wereld gewerkt. Toen God eindelijk klaar was, wilde Hij zijn schepping aan iemand anders laten zien, maar omdat er niemand was, maakte Hij zichzelf na in een andere kleur...één in het zwart, één in het wit en één in het geel. Hij liet zijn wereld aan de anderen zien en toen ze na een lange reis terugkwamen zei God: "Wel, jullie hebben de wereld nu gezien. Ieder mag er een deel van uitkiezen. En zwarte mens, welk deel kies jij?" "Ik kies dat met het oerwoud, met al die bonte vogels, die schitterende meren en het zand." "Afrika" zei God. "En, gele mens, welk deel kies jij?" "Ik kies dat met die paarden, met die vlaktes, de rivieren en de rijstvelden." "Azië" zei God. "En, witte mens, welk deel kies jij?" "Ach, ik vind eigenlijk alles mooi, geeft U mij maar het adres van de zwarte en de gele mens."

Racisme, wat een hardnekkig fenomeen.

Racisme betekent dat sommige mensen vinden dat mensen met een andere huidskleur of afkomst minder waard zijn, op grond van die andere huidskleur of afkomst. Volgens het racisme zouden er verschillende mensenrassen zijn en is het ene ras belangrijker dan het andere. Een enorme misvatting.

Volgens het sociaal darwinisme is er een onderscheid tussen diverse mensenrassen. Hieruit stelden sommige mensen dat bepaalde van deze rassen beter zijn dan andere rassen. Deze manier van denken heeft grote invloed gehad in de periode van 1870 tot 1914, waarin een snelle uitbreiding van het aantal koloniën van enkele Europese landen in de 19e eeuw plaatsvond. In 1885 werd bijna heel Afrika verdeeld door enkele Europese landen en oorspronkelijke inwoners werden er niet in gekend. Dat kun je nu nog zien in de manier waarop de grenzen lopen in Afrika...recht en niet natuurlijk grillig...een soort landje pik dat kinderen vroeger speelden.

Ook Amerika kent tot en met de dag van vandaag een lange, vreselijke geschiedenis van racisme. Denk aan de Amerikaanse burgeroorlog, de strijd van Martin Luther King en nu de beweging Black live Matters.

Professor Sherder, hersenspecialist, heeft aangetoond dat als wij mensen ontmoeten die op ons lijken er binnen een seconde een stofje wordt afgescheiden in de hersenen dat een geluksgevoel veroorzaakt en een extra verlangen geeft om daarbij te horen. Omgekeerd geldt echter ook. Als wij mensen tegenkomen die niet op ons lijken, wordt een stofje afgescheiden die een angstgevoel oproept: “Pas op, houd afstand, wees op je hoede!” Dat kan een positieve, maar ook negatieve uitwerking hebben. Neurologisch onderzoek heeft aangetoond dat de mens minder empathisch kan zijn ten opzichte van iemand die er duidelijk anders uitziet dan hij. Het is dus zaak om je hiervan bewust te zijn. Dan pas kun je het aanpakken.

Daarom vind ik het verhaal uit het boek: “De meeste mensen deugen” uit het hoofdstuk: Het beste medicijn tegen haat, racisme en vooroordelen, van Rutger Bregman zo geweldig.

Maar voordat ik het verhaal wil vertellen, is het belangrijk om antwoord te geven op de vraag: “Hoe breng je gezworen vijanden weer bij elkaar?” Dat was de vraag waarmee de Amerikaanse psycholoog Gordon Allport in het voorjaar van 1956 door Zuid-Afrika trok. De apartheid was toen ingevoerd, gemengde huwelijken waren verboden en in hetzelfde jaar werd een wet aangenomen die de betere banen reserveerde voor witte mensen. Hij had twee vragen: “Waar komen vooroordelen vandaan? Hoe voorkom je ze? Het antwoord was: contact, niets meer en niets minder. Hij stelde dat als zwart en wit elkaar zouden ontmoeten, op school, op het werk, in de kerk of waar dan ook, zouden ze elkaar beter leren kennen. En bekend maakt bemind. Hij wees bijvoorbeeld op de rassenrellen van 1943 in Detroit. De mensen, die burens waren, gingen niet met elkaar op de vuist. Sterker nog: ze beschermden elkaar. De studenten van

de Wayne University gingen vreedzaam naar hun lessen op Bloody Monday. In het Amerikaanse leger was het niet de bedoeling dat in de Tweede Wereldoorlog witte en zwarte soldaten samen vochten. Maar in het heetst van de strijd was het toch wel eens gebeurd. Onderzoek toonde later aan dat het aantal witte soldaten dat een hekel had aan zwarte soldaten negen keer lager lag dan in gemengde compagnieën. Maar desalniettemin nam het racisme in Zuid-Afrika toe, dusdanig dat een bittere burgeroorlog dreigde.

En hier begint het verhaal van twee broers, een eeneiige tweeling: Constand en Abraham Viljoen. Ze waren Afrikaners en hun familie behoorden tot een onderdrukt volk. Abraham schreef zich in voor een studie theologie, terwijl Constand voor het leger koos. Terwijl Abraham in Nederland en Amerika studeerde, vocht Constand in Zambia en Angola. Terwijl Abraham bevriend raakte met studenten over de hele wereld, voelde Constand een steeds hechtere band met zijn militaire kameraden. En groeiden de broers verder uit elkaar. Abraham begon zich te realiseren dat de apartheid, waarin hij was opgegroeid, misdadig was en lijnrecht inging tegen alles wat de bijbel hem leerde. Toen hij terugging werd hij dan ook door vele witte Zuid-Afrikanen als deserteur, landverrader gezien. Constand werd intussen één van de populairste soldaten van Zuid-Afrika. Uiteindelijk schopte hij het tot hoofd van het Zuid-Afrikaanse leger, inclusief de marine en luchtmacht. Dan is het 7 mei 1993, meer dan drie jaar, nadat Nelson Mandela op 11 februari 1990 was vrijgelaten. Maar liefst 15.000 witte Afrikaners zijn bijeengekomen in een rugbystadion, honderd kilometer ten zuiden van Johannesburg. Eén van de sprekers is Eugene Terre Blanche, de voorman van de Afrikaner weerstandsbeweging en al jaren gefascineerd door Adolf Hitler. Zijn knokploeg is een soort Ku Klux Klan, maar dan nog gewelddadiger. Het stadion vult zich met woede en angst. De mensen worden ook wel “bittereinders” genoemd en zijn bang voor de vernietiging van hun hele cultuur. Ze missen nog een aanvoerder, die hen voor kan gaan in de laatste, grote vrijheidsstrijd. Dan wordt uiteindelijk

Constand uitgeroepen tot hun grote leider van een nieuwe organisatie: het Afrikaner Volksfront. Dit is een leger dat zich voorbereidt op een oorlog en multiraciale verkiezingen moet voorkomen. In slecht twee maanden wordt een leger van 150.000 Afrikaners op de been gebracht., wordt er nagedacht over een aanslag op Mandela of een massamoord op 15.000 zwarte mensen in West-Transvaal en die dan dumpen in een massagraf. Een burgeroorlog dreigt. Honderd kilometer verderop, in Johannesburg, zit Constands broer, Abraham. Hij is misschien de enige die zijn broer, die hij veertig jaar niet meer heeft gezien, op andere gedachten kan brengen. Veertig jaar, maar nu is het moment. Uiteindelijk ontmoeten ze elkaar doet Abraham zijn broer een voorstel, dat hij in het diepste geheim met Mandela heeft uitgewerkt, om rechtstreeks te onderhandelen over de positie van zijn volk met de leiding van het ANC. Constand heeft negen toenaderingspogingen van andere mensen afgeslagen, maar dit keer reageert hij anders.

Dit is zijn broer.

Zo gebeurt het dat op 12 augustus 1993 een eeneiige tweeling aanbelt bij een villa in Johannesburg en open gedaan wordt door Nelson Mandela....een historisch moment: de vredesstichter tegenover de man die een oorlog wil beginnen. En hoe geweldig is het dat Mandela de militair toespreekt in zijn eigen taal en zegt: "Er kunnen geen winnaars zijn als we elkaar de oorlog verklaren. Dat is het begin van vier maanden geheime onderhandelingen. Uiteindelijk besluit de oud-generaal, die een steeds grotere bewondering kreeg voor Mandela, de wapens neer te leggen en mee te doen aan de verkiezingen.

God.....

Het kwade is sterker

maar het goede is met meer

en elke keer als ik haat zie

geboren uit angst

denk ik aan de liefde....

***duurt die toch het langst
Laten we niet spreken over
maar praten met.....
samen mens
afhankelijk van en met elkaar verweven
voor een gelijkwaardig en leven
God.....wil ons Uw kracht daarvoor
telkens weer geven.***